

Jól heima á Garði í Hoyvík

Jólahugnin er í háseti heima á Garði í Hoyvík, har tað angar av nýskúraðari roykstovu og jólabaksturi, nú útisavnið letur dyrnar upp fyri vitjandi til jóla. Kaffi og køkur fáast til keyps, umframt heimavirkaðir lutir til jólagávur. Smiðurin smíðar í smíðjuni, har børnini kunnu royna seg, og eisini kunnu tey fara á granskingarferð í útisavninum ella klippa gamalt jólaprýði. Meðan ljóst er, kunnu tey riða á fittu føroysku rossunum, og jólatrø frá Kiwanis eru til sølu í túninum við Hoyvíksgarð. Opið verður leygardagin 15. og sunnudagin 16. desember millum kl. 14 og 18.



Edward Fuglø innstillaður til norðurlandska virðisløn

Føroyska nevndin fyri Barna- og ungdómsbókmentavirðisløn Útnorðurráðsins 2008 hevur valt at innstilla bókina Apollonia eftir Edward Fuglø

BÓKMENTIR

Rigmor Dam

Rigmor@sosialurin.fo

Mynd: Jens Kristin Vang

Hetta er fjórðu ferð at Útnorðurráðið tekur stig til at heiðra bestu barna- og ungdómsbók, sum er útkomin seinastu trý árin í Føroyum, Grønlandi og Íslandi. Heiðurslønin verður latin annað hvørt ár, næstu ferð í 2008. Til várs verður vinnarin funnin, og fær hann ella hon 60.000 kr.

Føroyska nevndin hevur innstillað føroysku bókina Apollonia eftir Edward Fuglø, ið Bókadeildin gav út í 2007.

Í nevndini, sum hevur innstillað bókina, sita Oddfríður M. Rasmussen, Arnbjørn Ó. Dalsgarð og Helena Dam á Neystabø.

Grundgevingin

Í grundgeving sínari sigur nevndin:

“Edward Fuglø hevur skrivað søguna, og hann hevur eisini myndprýtt bókina. Hvør opna er ein litrík, fjølbroytt og stuttlig mynd í stórum líki. Á vinstru síðu er teksturin prýðiliga rammaður inn á ein hátt sum ger, at tekstur og mynd tilsaman verður til eina listarlaga eind.

Ísjónleikarhúsinum starvast tann gamla seymikonan Apollonia. Hon er ein av hesum stillu og gráu tilverum, sum eingin varnast eru til, og sum situr og seymar dreymabúna í tí mesta fjar-skotna krókinum í sjónleik-



Edvard Fulgø segði á tíðindafundi í Miðlahúsinum í gjár, at bókina um Apolliniu er ognad gardarobudamum á leikhúsum víða um

Mynd: Jens Kristian Vang

arahúsinum. Eitt kvøldið missur seymikonan seg burtur millum leikbúarnar, sum hanga á akslatrøum og bíða eftir, at sjónleikararnir skulu lata seg í teir og geva teimum lív.

Hon sníkir seg at lata seg í hin vakra kjólan hjá Ofeliu, og í somu løtu byrjar ein dreymaferð inn í ein leiklistarligan heim. Í hesum føri inn í dramaheimin hjá tí víðagitna Shakespeare.

Ofelia kløkkar Hamlet, sum als ikki dugir at fóta sær í hesi óvæntaðu støðu. Apollonia ferðast víðari frá Hamlet og inn í Dreym Jóansøkunátt, rennur seg inn í Lear Kong, og er knappliga í leiklutinum hjá Juliu, áðrenn hon trínur á pall sum gívor í Machbeth,

blívur síðani til Desdemonu í Othello og endar sum Prosperus í Harðveðrinum.

Sum í einari kinesiskari eskju ferðast rithøvundurin longri og longri inn í ein fiktivan heim. Pallurin verður settur í tí slókta, myrka og lívleysa sjónleikarahúsinum í tí sovandi býnum. Men tá ið hugflog og fantasiur tekur við, kemur lív í, og leikpallurin vaknar. Tær stóru ævigu, ræðandi, tragisku og dramatisku søgurnar fara á rull, og heimurin er víðopin við øllum sínum frábrigdum. Alt verður sett í relief, tá ið vit vita, at í veruleikanum fer hesin sjónleikarameldur fram í dreyminum hjá teirru gomlu og annars ósjónligu seymikonuni. Hon sum ongantíð slapp á leikpallin sjálv, og

sum í skýmingini tuskar inn í sjónleikarahúsið gjøgnum bakdyrnar.

Ein vøkur barna- og ungdómsbók, um ta stóru og ævigu søguna, sum livir, hóast hon er vorðin til fyri fleiri hundrað árum síðani, og sum enn kann greiða frá, skapa samanhang og spenn-ing. Um skaldskap og fiktión, sum varpar ljós á eina annars trista og gráa tilveru og ein gráan og tristan gerandisdag. Um hvussu hugflog og fantasiur kann skapa lívsins veitslu – hvønn dag, og um hvussu umráðandi tað er at hava fantasiin við, tá um teir stóru tilveruspurningarnar ræður.”

Søgan um ein flóttta



Náttin í Lissabon er søgan um ein mann, sum saman við konu sínari er flýddur úr Týsklandi, og sum eins og túsundtals onnur flóttafólk er endaður í Lissabon, sum er einasta og seinasta vónin um at bjarga lívinum við at sleppa umborð á eitt skip til Amerika

TÍÐINDASKRIV

Eitt nýtt bókmentalist íkast til jólahandilin er komið í bókabúðirnar. Tað er bók eftir týska rithøvundan Erich Maria Remarque, sum Ása Højgaard Ellefsen hevur týtt úr týskum, og sum á føroyskum hevur fingið heitið Náttin í Lissabon. Upprunaheitið er Die Nacht von Lissabon.

Søgan hjá flóttafólkum

Eitt myrkt kvøld stendur hann á eini kei og starir at einum skipi, ið skal fara dagin eftir. Hann hevur hvørki pening ella innferðarloynvi, men við eitt kemur ein fremmandur og bjóðar honum tveir ferðaseðlar, men við einari

treyt. Hin fremmandi vil ikki vera einsamallur hesa náttina. Hann vil sleppa at siga søgu sína fyri onkrum – søguna, sum byrjar, tá konan og hann flýggja úr Osnabrück í 1933, og endar hetta kvøldið í Lissabon.

Hesa náttina verður søgan søgd, ið eins væl kundi verið søgan hjá so mongum flóttafólkum hesa tíðina. Tað er ein søga um óndskap, kríggj, rýming, fangalegur, sorg, gleði og kærleika ímillum tvey menniskju.

Um høvundan

Erich Maria Remarque var háttvirdur týskur rithøvundur, sum var borin í heim í Osnabrück í Týsklandi í 1898 og doyði í Sveits í 1970. Hann skrivaði nógvar kendar bókur, ið serliga víðgjørdur teir báðar heimsbardagarnar og tær menniskjaligu liðingarnar í kjalavørrunum av teimum. Millum hansara kendastu bókur eru Im Westen nichts Neues (1928), Arch de Triomphe (1945), Der schwarze Obelisk (1956) og Die Nacht von Lissabon (1963), og sum er einasta bók hansara, ið er komin út á føroyskum.